

ВПЛИВ ІНТЕНСИВНОСТІ ОКИСНИХ ПРОЦЕСІВ НА ПОКАЗНИКИ ЛЕЙКОГРАМИ

Окисно-відновні реакції – найбільш поширений вид біохімічних реакцій, що реалізуються в організмі людини у процесі життєдіяльності. При дослідженні особливостей імунітету науковці приділяють значної уваги не лише компонентам цієї системи, але й допоміжним структурам. Зокрема, протягом тривалого періоду часу не було достеменно з'ясовано роль в імунних реакціях окисних процесів. Проте, зважаючи на досягнення клітинної біофізики, уявлення про їхню участь у функціонуванні імунних клітин значно розширилось і набуло нового змісту [1]. На сьогодні доведено, що підвищення рівня внутрішньоклітинних окисників є необхідним процесом у механізмі запуску диференціювання різноманітних типів імунних клітин [2].

Нами проаналізовано особливості показників лейкоцитарної формули в осіб з різною інтенсивністю окисних процесів, ознакою яких є рівень малонового діальдегіду.

В дослідженнях використовували метод оцінки лейкоцитарної формули шляхом фарбування кров'яного мазка барвником Романовського за методикою Паппенгейма та оцінку рівня малонового діальдегіду (МДА) за реакцією з тіобарбітуровою кислотою. Статистичну обробку матеріалу проводили з використанням програмного пакету Microsoft Excel.

Обстежено 23 студенти 2-4 курсу Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького віком 18-22 р. Залежно від рівня малонового діальдегіду обстежених розділили на дві підгрупи: з низьким та середнім вмістом МДА та з високим рівнем МДА.

Встановили, що в обстежених з високим вмістом малонового діальдегіду за межі норми виходить більша кількість показників лейкоцитарної формули, ніж в обстежених з середнім та низьким вмістом: відносна та загальна кількість базофілів, паличкоядерних та сегментоядерних нейтрофілів. Це може зумовлюватися вищою інтенсивністю окисних процесів, ознакою яких є рівень МДА. У обстежених з низьким та середнім вмістом МДА відносна кількість сегментоядерних нейтрофілів значимо вища, ніж у обстежених з високим рівнем МДА. Відносна та абсолютна кількість паличкоядерних нейтрофілів у групі з високим вмістом МДА вища, ніж у групі з середнім та низьким рівнем МДА. Також у цій підгрупі значимо вищі відносна та абсолютна кількість базофілів. У підгрупі з високим вмістом МДА знижений вміст функціонально зрілих сегментоядерних нейтрофілів компенсується підвищенням рівня паличкоядерних нейтрофілів та базофілів.

У обстежених з різних за рівнем МДА груп спостерігається достовірний позитивний кореляційний зв'язок між вмістом МДА та відносною й абсолютною кількістю паличкоядерних нейтрофілів. У осіб з високим рівнем МДА значення коефіцієнту вище. Рівень МДА у них позитивно корелює з відносною та абсолютною кількістю базофілів.

Нейтрофіли – один з важливих факторів стимуляції окисних процесів, у які включається їх лізосомальний фермент мієлопероксидаза. Окисні процеси, зумовлені діяльністю клітин вродженого імунітету у відповідь на антигени, до певного моменту важливі в боротьбі з інфекцією. Проте, зі збільшенням сили і тривалості патологічного процесу збільшується і ризик розвитку атеросклерозу за рахунок стимуляції окиснення ліпопротеїнів. Ці зміни відбуваються в результаті порушення про- та антиоксидантної рівноваги, а також функціональної активності клітин вродженого імунітету [4].

Малоновий діальдегід є не лише маркером окисних процесів. Взаємодія МДА з ДНК та білками потенційно мутагенна та атерогенна. Вказується на зростання рівня малонового діальдегіду у ліквідаторів наслідків аварії на ЧАЕС, що створювало ризик активації та хронізації запальних процесів, а також в осіб, що зазнали хронічного впливу малих доз радіації [3; 5].

Таким чином, зростання рівня незрілих паличкоядерних нейтрофілів, що супроводжується підвищенням рівня МДА, є ознакою активації окисних процесів. Зростанню МДА можуть сприяти також базофіли. Активація окисних процесів може незадовільно відобразитися на діяльності клітин імунної системи, оскільки впливає на функціональний стан біологічних мембран.

Список використаної літератури:

1. Казмірчук В. Є. Клінічна імунологія і алергологія / В. Є. Казмірчук, Л. В. Ковальчук. – Вінниця: Нова книга, 2006. – 504 с.
2. Клінічна імунологія та алергологія; за ред. О. М. Біловола, П. Г. Кравчуна, В. Д. Бабаджана, Л. В. Кузнецової. – Х.: Вид-во «Гриф», 2011. – 620 с.
3. Кулинич В. С. Показатели перекисного окисления липидов и антиоксидантной защиты у больных, работающих в сфере действия ионизирующей радиации, при ИБС на фоне аутоиммунного тиреоидита / В. С. Кулинич // Научные ведомости. Серия «Медицина. Фармация». – 2014. – №4. – С. 83-88.
4. Лутай Я. М. Вплив терапії внутрішньовенним інгібітором 5-ліпоксигенази кверцетином на функцію ендотелію, вираженість системного запалення та прооксидантного стресу при гострому інфаркті міокарда з елевацією ST / Я. М. Лутай, О. М. Пархоменко, Н. О. Рижкова [и др.] // Медицина неотложных состояний. – 2016. – №1. – С. 111-119.
5. Interconnection of the immune system and the intensity of the oxidative processes under conditions of prolonged exposure to small doses of radiation / V. L. Sokolenko, S. V. Sokolenko, V. I. Sheiko, O. V. Kovalenko // Regulatory Mechanisms in Biosystems. – 2018. – V.9, #2. – P.167-176.

Науковий керівник: к. б. н., доцент Соколенко В. Л.

А. Р. Сквирська, Є. Ю. Арсенійчук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

РІДКІСНІ ТРАНСМІСИВНІ ІНФЕКЦІЇ В УКРАЇНІ

Внаслідок глобального потепління, зростання міжнародного транспортного сполучення та в результаті міграції населення на території України поширилися трансмісивні хвороби, що раніше не реєструвалися. Більшість із них передаються кровосисними комахами від людини до людини або від тварини до людини [1].

Розрізняють облігатно-трансмісивні хвороби, що передаються тільки специфічними переносниками (малярія, москітна гарячка, кліщовий та вошовий поворотні тифи, жовта гарячка, сезонні енцефаліти – кліщовий та комариний, шкірний лейшманіоз та ін.), та факультативно-трансмісивні хвороби, збудники яких розповсюджуються різними шляхами (повітряно-краплинним, аліментарним, безпосередньо від людини до людини), в т. ч. переносниками (чума, туляремія, гарячка Ку) [2].

Останнім часом на території України найчастіше реєструють: хворобу Лайма (кліщовий бореліоз), малярію, геморагічну лихоманку Денге, лейшманіози [3]. Всі ці захворювання тривалий час мали характер ендемічних у країнах світу з переважно тропічним і субтропічним кліматом. Проте сучасні географічні, кліматичні та флоро-фауністичні характеристики території нашої країни сприяють розселенню різних видів тварин, як потенційних резервуарів збудників даних інфекцій. Перераховані захворювання завдають великої шкоди не тільки здоров'ю населення, але й економіці країн, на території яких вони поширені. Саме тому необхідно привернути увагу медичних працівників та мешканців України до даної проблематики.

Основними методами лабораторної діагностики збудників кров'яних інфекцій є мазки крові («товста крапля» та «тонкий мазок»), пунктати кісткового мозку селезінки, печінки, лімфатичних вузлів, імуноферментний аналіз, метод полімеразно-ланцюгової реакції, культуральні методи. При необхідності застосовують експрес-методи [4].

Необхідно активувати профілактичну та просвітницьку роботу серед населення України (особливо, південних областей), щодо інформатизації про природні осередки, шляхи перенесення та симптоми перебігу геморагічних інфекцій [5].